

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendő az előfizetési díjak.
nyilválterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Opeľik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnben: Stern M.

Nyilvált. petisorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Ezredévi ünnepségek.

A hivatalos program.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a Budapesten, 1896. évi június havában tartandó ezredévi ünnepélyek sorrendjét.

A hivatalos sorrend a következő:

Pénteken, június 5-én d. e. 9 órákor volt a koronázási jelvények átvétele s átvétele a koronázási templomba, hol aznap, tegnap és ma közzemlére vannak kiíve. Ő felségeik s a legfelsőbb uralkodóház tagjai ez alkalommal nem voltak jelen.

Tegnap, június 6-án d. e. 10 órákor volt a kir. palota épülő új szárnyának alapkövetéle ő felsége és a legfelsőbb uralkodóház Budapesten tartózkodó tagjainak jelenlétében.

Ma, vasárnap, d. e. fél 12 órákor van a főispánok s utánuk Budapest fő- és székváros küldöttségének fogadása ő felsége által a kihallgatási teremben.

Holnap, június 8-án reggel 9 órákor, lesz a törvényhatóságok stb. hódoló diszmenete. Ő felségeik s a legfelsőbb uralkodóház tagjai a királyi palota erkélyéről szemlélik meg. (Azután a koronázási jelvények átvétele az országházba a hódoló diszmenet kíséretében.)

Delelőtt fél 12 órákor: Ünnepélyes ülés az országházban a fenséges főherczegzek jelenlétében. — A főherczegasszonyok az emelvényen vannak jelen.

Deután 2 órákor: A magyar országgyűlés ünnepélyes fogadása a királyi palota

nagytermében ő felségeik s a fenséges főherczegzek jelenlétében. — A főherczegasszonyok az emelvényről vesznek részt ezen ünnepélyen.

Deután fél 3 órákor: A koronázási jelvények átvétele s visszahelyezése a korona helyiségébe. Ő felségeik s a legfelsőbb uralkodóház tagjai ez alkalommal nincsenek jelen.

* * *

A közoktatásügyi miniszter intézkedett, hogy az ezeréves kiállítást megtekinteni kívánó vidéki középiskolai tanárok az Eötvös-kollegiumban s a Ferencz József nevelő intézetben szállásokat kaphassanak. A horvát tanárok számára a budapesti horvát internatusban lesz hely. Az érdeklődők egyenesen az internatusok igazgatóihoz fordulhatnak.

* * *

A kereskedelmi miniszter tekintettel a f. évi június hó 8-ára tervezett hódoló diszmenet felvételére megengedte, hogy a törvényhozásnak és a törvényhatóságoknak a szobán levő banderiumban résztvevő tagjai lakóhelyükről Budapestig és vissza egyszeri utazásra a m. kir. államvasutakon 14 napig érvényes I. oszt. szabadjeggyel ellátassanak s hogy a banderium céljaira szolgáló teherárúknak feladandó lovak valamint ezek kísérői is, a mennyiben ezek az állatszallító kocsikban foglalnak helyet, díjmentesen szállíttassanak.

* * *

A hazai felső-, közép- és elemi tanít-

tezetek és azokat kísérő tanárok és tanítónőknek, tanítónőnek a kiállítás és a főváros megtekintése céljából tervezett tömeges kirándulásai tekintetében megjelent a kiállítás igazgatóságának részletes tájékoztatója.

Utazhatnak III. osztályú egész jeggyel II. osztályban és $\frac{1}{2}$ III. oszt. jeggyel III. osztályban. Két 10 éven aluli gyermek annyit fizet, a mennyit egy 10 éven felüli. A 10 évnél idősebb falusi gyermekek $\frac{1}{2}$ III. osztályú, a 10 éven aluliak $\frac{1}{4}$ III. oszt. jeggyel utazhatnak.

A tömeges kirándulásban résztvevő tanulók, ha legalább huszan vannak, szállásban és ételmezésben részesülnek.

Az ételmezés a következő: reggelire kapnak egy nagy pohár kávét két süteménnyel; ebédre levest, marhahúst mártással, esetleg főzeléket pecsényével, székely-gulyást vagy pörköltöt és tésztát; oszonnára egy pohár kávét két süteménnyel; estére rendszeren hideg vacsorát, kivételesen egy túl meleg ételt. A barákokban elhelyezett földműves gyermekek és a kísérő tanítók a népkonyhában kapnak ételmezést; míg a tanítványokban elszállásolt ifjak a reggeli egy közeli kávéházban, az ebédet a kiállítás egyik csardájában, a vacsorát szállásukon vagy a kiállítás területén kapják; a leányok a reggeli és vacsorát szállásukon, az ebédet a kiállítás területén fogják elkölteni. Oszonnázi mindnyájan a kiállítás területén fognak.

Az igazgatóság a tömeges fölrandulóknek jegyfuzeteket ad, melyekben a menet-

T Á R C Z A.

Alaptalan vádak a kiállítás ellen.

Az ezredévi országos kiállításról mesterségesen terjesztik bizonyos oldalról a rossz híreket, hogy elriasszák vele a közönséget.

Kivált néhány (bécsi) lap, melyek a kiállítók hirdetéseihez vetett bizodalomban csalatkoztak, de olyanok is, melyek tendenciáival hirdetik, hogy minden a mi magyar, az rossz, mindenféle tücskötbogarat összeirtak a kiállítási drágaságról.

Eleinte mosolyogva néztük a merész rágalmakat, de azután szomorvan tapasztaltuk, hogy mások is felülnek e tendenciózus hírléseknél, sőt magyar újságíró is akad, a ki vállalkozott arra a herosztrateszi munkára, hogy mert a fél adag pájslit nem kapta oly olesón a kiállítás területén, mint rendes városi lebuiban, gyilkos czikkkel ront neki a kiállításnak és minden ezzel összefüggő sikernek

Ez szomorú, de így van.

*

A rövidlátók és tapasztalatlanokkal hiába áll porbe az ember. A kik még sobse láttak kiállítást, azok panaszkodnak legjobban a drágaság ellen. Pedig sem a 85-iki, sem semmiféle külföldi vagy csak vidéki kiállítás sem volt, melyeken az árak aránylag mérsékeltbbek lettek volna, mint a mostani kiállításon.

Igaz, van egy drágább étlappal bíró francia vendéglő is, de ezt célszatosan létesítette az igaz-

gatóság, mert számolnia kellett azzal a közönséggel, mely a városban is a legdrágább vendéglőket látogatja s melyet nem lehet a közönséges kocsmákba kényszeríteni.

De nyilatkozatokkal a dolgot tisztázni nem lehet. Lássuk a tényeket.

Először is azzal vádolják a kiállítás igazgatóságát, hogy lehetetlenné tette, vagy legalább is megnehezítette a kiállítási vendéglők helyzetét a magas fogyasztási adók és az u. n. székberő által.

Erre nézve a következőket közölhetjük:

A kiállítási igazgatóság a vendéglősökkel, a kik semmiféle bért nem fizetnek, de vendéglőjüket maguk, illetőleg az általuk képviselt sörgyárak tartoznak felépíteni, a jog engedélyezése előtt értekezletet tartott, melyen megállapította a szerződési feltételeket, melyek a székberőből és az italok után a fogyasztási adóból állanak. Ezek feltétlen hozzájárulásával alapította meg az igazgatóság a székberő s az italok fogyasztási adóját s így ezeket az összes pályázó vendéglősök elfogadták s ez alapon kötetelt meg velük a szerződés. De hogy nem volt a fogyasztási illeték ellen sem érdemleges kifogás, az kintünk a következő, akkor előterjesztett számításból is.

Például: egy hektoliter sör előállítási ára 12 frt; az illetékekkel együtt egy hektoliter sör a vendéglősnek 26 frtba kerül. Ellenben egy hektoliter sör ad minimális számítás szerint 320 pohár sört, melynek jövedelme 13 kr-ával 41 frt 60 krt tesz.

Igy vagyunk a többi illetékekkel is. Minden

vendéglős fizet minden szék után naponként egy krajczárt. A legnagyobb vendéglőterület 1000, a a legkisebb 20 székkel van felvéve; ez az adó tehát a kiállítás tartama alatt kitesz: a kis vendéglőknél 360 frtot, a legnagyobbknál 1800 frtot.

Az italok után kivettelt fogyasztási illetékek is pl. asztali bor kektoliterenkint 5 frt; palaczkbor után literenkint 10 kr. a nagyüveg pezsgó után az adó 20 kr., a szódaiviz után üvegenként 2 krajczár stb.

Látható tehát, hogy ezek az adók sokkal mérsékeltbbek, mint az újabbkori nagyobb kiállítások alkalmával kivettelt fogyasztási adók s legtovábbalról sem képezhetik és nem is képezik elégedetlenség tárgyát és ezért az igazgatóság e szerződésileg megállapított kötelezettségekben tágítani nem akar és nem is fog. 1885-iki kiállításon is — nagyon csekély eltéréssel — a mostani fogyasztási adók voltak érvényben.

És hogy áll a dolog a vendéglőbeli árakkal? A kiállításon használatban levő étlapok árainak összeállítása a következő: pl. a Karikás csardában. Fehér leves 8, főzelek hússal 30, marhahús mártással 35, gulyás vagy pörkölt 40, sült vagy rántott csirke 70, borjuvesés vagy czomb 60, sertéskaraj 60, rostélyos 60, angol rostbeaf 70, főtt tészta 30, sült tészta (torta) 40, egy pohár sör 13 kr. A sörköstőlóban egy pohár sör 12 krajczár és egy adag szalámi 20 krajczár.

Az étlapokon kitett árakat minden vendéglős tartozik szigoruan betartani, s azt a pinczért, a ki az étlapokon kitett árakat nem respektálja, vagy csalás kísérletet követ el, az igazgatóság

térti jegy (állami vasuton, tőlünk via Győr v. Zágráb), a három napi tartózkodásra szóló lakásutalvány, élelmezési jegy, 3 belépti-jegy együtt foglaltatik.

Felnöttek és 10 éven felüli tanulók jegyfüzete a III. osztályban utazva Csáktornayáról 9 frt, a 10 éven aluliaké 6 frt 95 kr. A földmives-gyermekek 10 éven felü, 6 frt 65 kr, azon alul 4 frt 65 kr-ért váltják meg jegyeiket.

A déli vasuton is lehet igénybe venni a jegyfüzeteiket, de ezek árai esetről-esetre állapíthatnak meg.

A jegyfűzet ára előre fizetendő. 30 jegy után egy-egy fűzet díjmentesen bocsátatik rendelkezésre az ifjúságot kísérő tanerőnek.

A főlrándulások az intézet igazgató-sága szervezi és a kiállítás igazgatóságával legalább 15 nappal előbb közlendő, hogy az intézkedések megtörténhessenek.

A tanítézetek június 16-tól szeptember 24-ig állanak a főlrándulók rendelkezésére.

A kirándulókat érkezésüknel a kiállítás kalauzai fogadják és kísérik szállásukra, onnan a kiállításba. A d. u. órák a város nevezetességeinek megtekintésére fordíthatók.

* * *

A Szent-Korona útja a következő szer-lartások mellett folyik le:

Délelőtt fél tíz órakor a koronázási jelvényeket a koronázási templomból a készen álló hatfogatu udvari diszkocsiba viszik.

A mint a menet eleje a törvényhatóságok banderiumából s a magyar országgyűlés mindkét házának tagjaiból állva a koronázási templom mellett elvonul, hozzá csatlakozik a koronázási jelvények menete a következő rendben

Egy század huszár,

a 11 zászlóvivő,

a magyar koronaország egy szakasza,

a hatfogatu udvari diszkocsi a koronázási jelvényekkel,

mindkét kocsiajtónál

3 diszbe öltözött csatlós halad,

6 magyar testőr s kívülről

a magyar koronaország 12 embere képezik tisztjeikkel a mellékkíséretet.

A templom kapujától kezdve az ország házig Budapest fő- és székváros polgármesterei s a tanács küldöttsége kísérik mindkét oldalt a kocsi.

Ezt követik:

megokolt feljelentés esetén kitéltya a kiállítás területéről.

*

Ime ez az a nagy drágaság, melylyel közön-ségünket cs mogattják a kiállítástól.

Pedig a ki érti a dolgot és a kiállításunkat látta, az a legtárgyilagabb itélettel kénytelen el-ismerni, hogy ily nagyszabású, szép minden tekintetben sikerült és tökéletes országos kiállítás még nem volt a kontinensen.

Ne is legyen intelligens ember az országban, aki ezt az ezredéves kiállítást ne nézné meg. Már is országos mozgalom indult meg, hogy a magyar társadalom minden rétegében behatoljon az a tudat, hogy ez a kiállítás méltatása ezeréves történetünk diosóséges eseményeinek és biztatás, buzdítás a reményteljes jövőre nézve.

A mit a magyar ember itt együtt láthat hazánk kulturális és gazdasági életének jellemzésére, az felemelőleg hat mindenkire. A kiállítás hatása tehát ép ugy, mint az ezerév többi nagy ünnepeinek hatása nem egy pillanatra vannak számítva, át kell éreznünk ezt a buzdítást és lelkesítést s nemzedékről-nemzedékre erőt merítenünk a jövő munkásságra abból, a mit itt szemlélni és tapasztalni fogunk.

Gelléri Mór.

Egy hatfogatu udvari diszkocsi, melyben a két biztos a főhelyen s a két koronaőr velük szemben ül.

ezután a koronázási jelvények vitelére kijelölt urak saját kocsijaikon.

A menetet egy század huszár zárja be. Az országházhoz érve, a koronázási jelvényeket kiveszik a kocsiból s a diszterembe viszik.

Az országos ülés bezárta után a legfelsőbb uralkodóház tagjai eltávoznak.

1 óra előtt a menet eleje ismét megindul, a koronázási jelvényeket ismét az udvari diszkocsiba helyezik s a koronázási jelvények menete ugyanabban a sorrendben, mint előzőleg, csatlakozik a menet elejéhez a királyi palotához való visszatérésre.

A királyi palotához csak az országgyűlés tagjai és a zászlóvivők mennek kocsijaikon vagy lóháton előre.

Az említették a királyi palota felső négyszögénél leszállnak lovaikról vagy kocsijaikról s ő felségek előtti hódolásra a nagyterembe mennek.

A koronázási jelvényeket a felső négyszögénél kiemelik a kocsiból s egy udvari fourier s a belső termekben egy kamarai fourier előmenése mellett, az említett mellékkísérettel, az erre kijelölt urak a kihallgatási terembe viszik.

A mint a nagyteremben a hódolásnak vége van, a koronázási jelvények átadására hivatott urak a szent koronát és jelvényeit megvizsgálják, a ládat bepercéseltetik s jegyzőkönyv főlvétele után a szent-jelvényeket a koronahelyiségbe viszik.

Magyar tanulók orsz. torna-versenye.

A tornaügynek emelését s hazánk ifjúságának addig jóformán elhanyagolt testi nevelését volt hivatalu orvosolni Csáky Álbín gróf volt kultuszminiszterünknek az 1891 év folyamán kiadott rendelete, melyet az ország összes közép-, polgári- és ezekkel egyenrangú szakiskoláinak s tanítóképző-intézeteinek igazgatóságaihoz intézett.

Czélja volt a körrendeletnek egy oly egyetemes intézménynek létesítése, mely egyetemes voltánál fogva egy nagy, országos keretben egyesítse legalább rövid időre az iskolai tornázás terén szétszórtan és elszigetelten működő törekvéseket, hogy így az országnak mentől több iskolájából jövő tanulók a rendes tornagyakorlatok együttes bemutatásával mint egy elő-alakban szemléltessék a hazai iskolai tornázás jelenlegi állapotját.

Ennek eszközlése czéljából még azon évi pünkösdi ünnepeken, május hó 17 és 18-án az első országos tornaverseny meg is tartott Budapesten.

A siker, mit ez ünnepélylyel az akkori miniszter elért, buzdította egy második tornaversenynek megtartására is 1892-ben, mely, habár akkora vonzóereje, mint az elsőnek, talán szemben ennek újdonságával nem volt is, dimenzió és erkölcsi siker tekintelében még sem maradt mögötte az elsőnek. Újból bebizonyította, hogy ezeknek a tornaversenyeknek megtartása nem erőltetett valami; mindazok a kellek megvannak hozzá, melyek megkívánatnak ahhoz, hogy a miniszter szeméi előtt lebegő nagy nemzeti czél meg is valósuljon.

S mind ennek daczára a 90-es évek elején fölkarolt tornaverseny Eötvös Loránt báró miniszter alatt kiszorultak kivívott pozíciójukból s még azután is csak parciáliter, egyes vidéki központokon folyiak le,

mi által hozzáférhetőbbek voltak ugyan, de érdekességökből, így vonzóerejükből, de meg jelentőségökből, sőt a jövőre való kihatásukból is nagyon sokat veszítettek.

A millennium, mely annyi egyesületet, intézetet s lb. vonz az ország szívébe annak székesfővárosába, fölélesztette újból az országos tornaversenyt is. Wallacis Gyula dr. kultuszminiszter, az ő ágilis természeténél fogva, fölrázta álmából a szunynyadó versenyygvet is, beleillesztette a programszerűleg összeállított országos millenniumis ünnepek keretébe a tornaszatot is, s fölvonultatta az ország ifjúságát, annak színe-virágát, az ország ítélőszéke elé, hogy fizikai életrevalóságáról, testi ügyességéről, rugékonyságáról ország-világ előtt számat adjon.

Az ezeréves kiállítás az ő káprázatos-ságával és tanulságaival; a ragyogó főváros az ő fényével, nagyszerű intézményeivel, világvárosi alkotásaival, a nemzet büszkeségét képező pompás arányaival hatalmas alkalmat nyújt még a magyarérelmű ifjúságnak is, hát még az idegenajku vidékekről odaözönlő, sokszor már megmetyelvezett szívű fiatal nemzedéknek, hogy a magyar állam és nemzet nagyságától eltelve, annak hű ragaszkodó gyermekeivé legyenek!

Pedig ez csak az egyik, ez alkalommal talán a legkiemelkedőbb momentum a versenynak! Kisebbrendű ugyan, de azért nem ignorálható előnye az ifjúság fölvonulásának az is, hogy a verseny, a kölesönös mérkőzés és szembeállított erőlkifejtés hatalmasan elő fogja mozdítani a nemzet fizikumának, önérelzetének fejlesztését. Ez a verseny újból fogja igazolni szembeszőkően a tornatantítás terén elért eredményt, fog rámutatni azon jövő feladatokra, melyek a testi nevelés terén még megoldásra várnak.

Ez a verseny újabb kiindulási pontja egyrészt a testi nevelés iránt való általánosabb érdeklődésnek, másrészt pedig azon nemes versenyzési szellem meghonosításának, melyre nemcsak a gyakorló-ter porondján, hanem az elméleti tanulmányok terén-iskolánkban, de az élet terheivel való küzdelmekben is van szükségünk az iskolánkivül is.

Ha eltekintünk tehát a szellemi haszonról, mely az ország fővárosába a null héten zarándokolt összes hazai ifjúságnak kijut az által, hogy hazánk kulturáját az ott összehalmazott közművelődési intézményekben, gyűjteményekben szemléltették, az összetartás érelzet is fogja növelni különböző vidékebeli ifjainkban, azon érelzet, mely a régi görögöknel a legtávolabbi szigeteken lakó fajrokonaikban is ápolta azt a tudatot, hogy ők a nagy, a hatalmas görög nemzetnek a tagjai.

S a hogy ezt az érelzet, ezt a tudatot az olympiai játékok fejlesztették az Ó-kornak legvitezebb, legműveltebb nemzeténél, akként ennek a versenynek is ilyenek lehetnek s lesznek is a következményei nálunk is.

A nemzet üde, edzett fia a verseny baberjaival, tanulságokkal, hazaszeretettel, önérelzettel térnek vissza a zajos Budapestről esendes meleg otthonjukba, hogy hozzájáruljanak a tudomány iránt való előszeretőköböl merített és abból gyarapított szellemi tökével s a versenyterén fejlesztett izom erejökkel annak az állámnak a fölépítéséhez, mely nekik otthonjuk, s mely az ő egész táncziájukat, jövőjüket is biztosítja.

S ebben nem esalódnak, nem is esalódhatnak! Hisz nem tagadhatják meg magukat most sem azok, kiket a baza jövendő oszlopainak szoktunk mondani!

A tanítói pályára lépő tanulók érdekében.

A csáktornyai m. kir. állami tanítóképző-intézet első osztályába az 1896/97-ik tanévre felvételnek azok a tanulók, kik életük 15-ik évét folyó évi szeptember 1-én betöltik, vagy miniszteri körengedéllyel bírnak, testileg is épek és egészségesek s a polgári- vagy középiskola 4-ik osztályát, vagy felső népiskola 3-ik osztályát elvégezték. A felveendő első éves tanítónövendékek közül 22-en államsegélyben részesülnek; még pedig bizonyítvány alapján és vagyoni állapotukhoz képest 15-en havi 5 frtnak és 5-en havi 10 frtnak az intézet pénztárába havonként előre, pontosan történi befizetése mellett élmezés; lakás és mosásból álló teljes ellátást s 2-en havi 4 frt. segélypénzt kapnak. A felveendő tanítónövendékek további évfolyamokban magaviseletük és előmenetelükhöz képest teljesen ingyen vagy havi 3 frtért nyerhetnek teljes ellátást. — A felvétellel vonatkozó s 50 kros bélyeggel ellátott kérvények belül a képzőintézet igazgatótanácsára czimezve folyó évi július 5-ig a csáktornyai állami tanítóképző-intézet igazgatószághoz küldendők. A kérvényhez csatolandó: a folyamodó születési bizonyítványa, tisztli orvosi bizonyítványa a tanuló egészségi állapotáról és testi egészségéről, hiteles községi bizonyítványa a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kiskoru családtagok számáról és életkoráról s a család fő polgári állásáról.

Csáktornya, 1896. május 28.

Margitai József
igazgató.

KÜLÖNFÉLÉK.

Felhívás

Csáktornya város n. é. közönségéhez!

Folyó évi június hó 8-ika mint Őfelsége I. Ferencz József apostoli királyunk koronázási évforduló napja szerett országunkban általánossághban megünnepeltetni fog.

Hogy ezen nagy nemzeti ünnepély magasztosabb legyen, e végből Csáktornya város előljáróságátelkéri a n. é. közönséget, miszerint fenti napon házaikat lobogókkal feldíszítsák, este pedig ablakaikat kivilágítani sziveskedjék.

Csáktornyan, 1896. jun. hó 6-án.

Az előljáróság.

— **Esküvő.** Zakál H. helybeli ügyvéd, iskolászkéi elnök kedves leánya, Teresi k. a. mull szombaton esküdött örök hűséget Rakovszky Dezső budapesti m. kir. államvasuti hivatalnoknak. A fényes nászközönség először a város házára vonult, a hol Frász Tamás anyakönyv-vezető előtt kötötték a jegyesek házasságot a polgári törvények szerint, majd meg a kath. templomot keresték föl, a hol Angyán Aurél, a zagrábi ferenczrendi növendékek tanára, volt csáktornyai zárdafőnök, adta szép beszéd kíséretében az egyház áldását a fiatal párra. Tanukül: Margitai József és Rakovszky István budapesti kir. ügyész szerepeltek. Tartós boldogság fűszerezze a fiatal házastelek új otthonját.

— **A csáktornyai áll. tanítóképezde** 48 növendéke az igazgató és a tornatanár felügyelete alatt május 31-én a magyar állam vasuton az ország tornaversenyre és a kiállítás megtekintése czéljából Budapestre utazott. Június 1, 2 és 3-án részt vett a tornaversenyen, 15-én a szt. korona kitételek ünnepén, június elsején vette át az ifjuság az intézetnek a Budapestben ez alkalomból készült

diszes zászlóját, melyet 2-án Bogisich Mihály cz. püspök, a budavári prépost a Mátyástemplomban felszentelt. Bogisich Mihály prépost a felszentelés után a növendékekhez megható hazafias beszédet intézett. — A főpróbaversenyen mint győztesek kerültek ki a helybeli növendékek közül: ezüst-éremmel, mint első díjjal kitüntetve, sulydobásban Körös Imre, magasugrásban, Göndöcs Ferencz; bronzéremmel a 200 méteres futásversenyben Koós Antal IV. éves.

— **Halálözás.** Csesznák Sándor, Zalavármegyének már több cikluson át választott árvaszéki elnöke, hosszas betegség után f. hó 1-én hunyt el 49 éves korában Budapestben, a hol magát gyógyíttatta, Csesznák halála mély részvétet kellett Csáktornyan is, mert mielőtt az árvaszékekhez került volna. 1883-ig Csáktornyan lakott, hol nagyon keresett ügyvédi irodája mellett igen tevékeny szerepet játszott a közeletben is. Mint városi képviselő a városi közügyek elintézésébe folyt be, mint iskolászkéi elnök az iskolák fejlesztéséről szerzett maradandó érdemeket. A boldogult mintaszerű családi életet élt; halálát özvegye szül. Laky és 6 gyermeke siratja. Nyugodjék békével!

— **Iskolai vizsgálatok** a helybeli áll. tanítóképezdeben az osztályvizsgálatok június 10, 11, 12 és 13-án tartatnak. A tanítóképesítő írásbeli vizsgálatok május 20, 21, 22 és 23-án tartatnak. A tanítóképesítő szóbeli és gyakorlati vizsgálatok június 16-án kezdődnek. Jelentkezett 22 jelölt, kik közül egy visszalépett. A szóbeli és gyakorlati vizsgálatok d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6-ig óráig tartatnak dr. Ruzicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő elnöke alatt.

— **Jegyző-választás.** A nyugdíjazás következtében megüresedett drásköveczi közigazgató állás miként levelezünk írja, f. hó 4-én betöltötték: pályáztak Mráz Nándor, Barakkó Miklós, Gazdag Ádám, Hadrovics Elek és Rédei Lajos, valamennyi kijelöltetett és Mráz Nándor egyhangulag megválasztott.

— **Értesítés.** A zalamegyei áll. tanítófőosztály tagjait lisztelettel értesítjük, hogy a Budapestre tervezett ideai közgyűlést a járás körök véleménye alapján a központi választmány a jövő évre halasztotta el; továbbá hogy a II. Orsz. és Egyetemes Tanügyi Kongresszus elnöksége által a Néptanítók Lapja f. évi 22. számában megjelölt kedvezményes áru (32, 50, 70 kros és 1 frtos) lakásokért a Kongresszus tagjainak a vendéglátó bizottságnál (Budapest, VIII. József-körút 8. szám I. emelet) június 1-től 15-ig kell jelentkezniök. Megjegyezzük még a Kongresszus elnökségétől beérkezett felhívás alapján, hogy tagul a tanítók még mindig jelentkezhetnek s a kedvezményekre jogosultakká lesznek úgy maguk, mint családtagjaik, ha a 2 frt tagdíjat e hó 12-ig beküldik. A vasuti jegyek 20- és 25-ke között küldetnek szét. A kongresszus 3-án nyílik meg s tart 8-ig bezárólag. — Felméri Albert elnök, Alsözeghy Alajos jegyző.

— **Vegyes-házasság.** A polgári házasság intézményének életbeletelése óta a mull héten történt az első vegyes-házasságkötés a helybeli anyakönyvvezetői hivatalban, a mi annál érdekesebb, hogy katolikus és izraelita vallású között köttetett, s mint ilyen városunk történetében eddig példa nélkül álló eset. A katolikus vőlegény, Domján József, helybeli cipész és az izraelita menyasszony, Fürst Anna, Frász Tamás anyakönyv-vezető előtt esküdtek egymásnak örök hűséget, de az egyházi áldást nem vették igénybe.

— **Elemi csapások.** Múlt számunkban említettük, hogy a hét elején mily zivatar volt Csáktornyan. Ez azonban, úgy látszik, bevezetése volt csak azoknak a nagyobb viharoknak, melyek május 30-án a Muraköz hegyvidékét meglátogatták. Északnyugot felé

haladva Szelenczén és annak vidékén tör ki elsőben a vihar borzasztó jégesű kíséretében. A gyümölcsfák lombtalanul meredeznek ég felé; a szőlőtőkék megtörttek, a vetések földre télettek egészen. Fogalmat nyújthat a jégesű nagyságáról az, hogy a jég egész rétegekben földte a vidéket még harmadnap is, úgy hogy lapáttal kellett helylyel-közszel eltávolítani a lakások közeléből; olvadás a sűrű jégzemeket elpusztítani nem tudta. — A vihar innen Stridó felé fordult és annak környékén valóságos felhőszakadássá változott, mely szintén óriási károkat okozott. A hegyekről leomló víz a termést jórészen kimosta; a nagy anyagi áldozatok árán létesített új szőlők roppant károkat szenvedtek. A réteket teljesen beiszapolta, völgyeket és a mélyben fekvő lakóhelyeket teljesen ellepte a víz, még hidakat is elsodort. — A szomszédos Mura-Füreden a villám egy istálló és pajtába csapott, mely pár pillanatra a lángok martaléka lón. Több állat is benn égett. — Kijutott a szörnyű viharból Stájerországnak is, mely Luttenberg környékén is megérezte annak romboló erejét. Mondják, hogy nagy pusztításokat vitt véghez e napon ez a vihar Horvátországban is.

— **Öngyilkosság.** Szela Mária, özv. Vartarics Istvánné bottornyai lakos a Murába ugrott m. hó 30-án Bottornyan. A kifogott holttestem boncolásából, melyet Wolf Béla dr. csáktornyai orvos eszközölt, kilúnt, hogy Vartaricsné minden valószínűség szerint öngyilkossági szándékból ugrott be a folyóba. Oktatónyilkosságának még csak nem is sejtik.

— **Sarközy Sándor** jóhírű helybeli zenekara ma szerdán, hangversenyt rendez a Szeiverth-féle kerkhelyiségben, melyre a n. é. közönség figyelmét ez uton is felhívjuk.

— **A trieszti általános biztosító-társaság** (Assicurazione Generali) mull hó 29-én tartott 64-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1895. évi mérlegek. Az előttünk fekvő igen terjedelmes zárszámadás 54 oldalra terjed és számos rendkívül érdekes statisztikai adatokat tartalmaz. A mérlegek valamint a nyereség és veszteség számlák már az 1896. március 5-iki osztr. miniszteri rendelet értelmében vannak felállítva. Az évi jelentésből látjuk, hogy az életbiztosítási osztály díjtartaléka 1895. évi december 31-én 3,519,501 frt 41 krral 15,231,976 frt 76 krra emelkedett. Az ugyanakkor érvényben volt életbiztosítási tőke összege 177,718,755 frt 13 krt tettek ki, míg az év folyamán bevett díjak 7,402,467 frt 03 krra rugtak. A tüz és szállítmánybiztosítási ágakban a díj és illetékbevetel 10,435,513 frt 31 kr. volt, miből 3,058,827 frt 06 kr. mint kártartalék, minden tehertől menten a jövő évre vitezeltetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 31,142,823 forint 66 krajczárra emelkedett. Károkért a társaság 1895-ben 9,218,277 frt 67 krt folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárléteket a társaság alapítása óta károk fejében 281,357,598 frt 61 krrnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 52,626,274 frt 37 kr. esik, mely összeget a társaság 162059 káresetben kifizetett. Az értékpapírok értékesítése, mely az év végével az alacsony árfolyamok folytán beállott, egyéb rendelkezésre állott összegekből kiegyenlített úgy, hogy az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék változatlanul 2,282,011 frt 44 krrnyi összeggel új számlára átvihető volt. Azonfelül azonban még az ideai nyereségből 500,000 frt egy az árfolyam ingadozása fedezetére szolgáló külön tartalék számára átutaltatott úgy, hogy az egész árfolyam tartalék 2,782,011 frt 44 krra szaporodott. Az alapszabályszerű nyereség tartalékkal, mely a részvénytőke felét teszi ki, az összes nyereségtartalékok 5,487,011 frt 44 krra rugnak. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve az ideai átutalások folytán 58,071,673 frt 84 krról — miután a viszontbiztosítási tartalék kivételét — 61,051,211 frt 83 krra emelkedtek. Ezen értékek fölött mint 15 millió magyar értékre esik. Az elért tiszta nyeresémből a társaság osztaléku, részvényenkint 136 frtot arányban, vagyis 340 frankot fizet.

Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo :

Knjižara **Fischel Filipova**, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i poučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajē 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Sa milenijske izložbe.

Pokehdob je milenijskoj izložbi vu prvom redu do toga, da prikaže historički razvitek zemlje, to se je poglavito nastojalo, da se taj razvitek i predoči kaj savršene i pod-puneše. Proizvodi ostalih odjela: umjetničkog, gospodarstvenog i obrtnog i onak su samo posljedak, plod historičkog razvoja vu vremenu od jezera ljetah, gde se vu životu naroda mora nakupiti bezbroj predmetah, koji sjećajući na važne dogodjaje, kobne dane i providencijalne osobe. A kako je prošlost Magjara bila nada vse burna, a historija im dosta bućna, to su vu toj skupini prikazani veleznameniti predmeti, same relikvije velikih epoha, važnih, narodnih dogodjaja, sistematično poredane, kak bi gledalcu pužale što jasniju sliku prošlih, zdavnja minulih danah, a zemljakom uzkrisile zdavnja potonuli svēt sa primitivnom kulturom, koja je vu zadnje vrēme toliko nenadano procvēla.

Već vanjski okvir povjestne ove izložbe na Szēchenyevu otoku vu susjedstvu horvatskog industrijalnog paviljona, grandiozna grupa, izaziva opravdano obće udivljenje. Polazeći glavnim ulazom, onda novim preko jezera vodećim mostom i krenuvši iz paviljon nadvojvode Jožefa na desno, dolaziš do mosta, kak je vu staro vrēme služil vitežkim dvorovom, da podignut vu vis preći ulaz neprijatelju, nezvano gostu. Stupiv črez vrata pokraj noružana stražara vu prestrano dvorišće, spazil budeš gradjevni kompleks, koji

vu sebi sjedinjuje vse važnije faze arhitekture: cirkvu i klošter iz dobe Árpádovcov vu romanskom slogu, sredovječni starinski dvorac (kaštelj) — ali čvrstih zidinah, kao što se je vu ono doba još gradilo — familije (porodice) Hunyadi iz Aujuon-ske dobe vu gotičkom slogu i uapokon palaću vu slogu renaissance nedavne prošlosti. Zvun toga je tu paviljon, vu kojem se predočuje, kak su stari vadasil, doćim je na jezuru prirodoslovac Hermann Otto vu slunatnoj kolibibi uredil izložbu nekdašnjeg ribarstva. Vu sredini prestranog dvorišća namješten je je glasbni paviljon, gde vojnička glazb (muzika) zabavlja vnoebrojne pohodnike, koji po ves dan dolaze, da se nagledaju najzanimivijeg i prez dvojbe originalnijeg odjela cēle izložbe.

Sa viležkim dvorcem (kašteljom) porodice Hunyady predstavljen je vu Erdelyu i danas još postojeći, nezdavnja obnovljeni dvor »Vajda Hunyad« sa silnim bastionama i nasipima i poznatom kulom »Ne bojse«, doćim je sgrada vu renaissance elegantna, na kat visoka sa molivi iz starog erdeljskog slikarstva XVII. XVIII. stoljeća ukrašena palaća, koja sjeća na kraljevski dvor vu Gödöllu i na stari carski dvor vu Beću s one točke, gde je nekoć stajalo staro dvorsko kazalište. Kolike li opreke izmedju ove palaće i dvora »Vajda Hunyad«! Tamo iz puškarnicah reže cēvi ubojitih kanonah (topovah, štukov), doćim su straga ponamesčeni kartauni, falkoneti, mužari i drugi opremni

predmeti negdašnje »arkelaje«, kako no su vu ono doba nazvali topništvo (kanonirstvo). Ovdj milovidna palaća sagrađena vu slogu Ljudevita XVI, koja se sa tri velike kupole vnoćim tornjić, svēlim predvorjem i elegantnom stupovnicom pokazuje ober vsega imponantnom.

A originalnoj vanjštini odgovora i bogata izložba unutra, vu velikih vnoebrojnih dvorinah izloženo je vse, kaj se god odnosi na politički kulturnu historiju Magjarske minulih jezera ljetah, mjestimice predmeti, — koji su po historičnom značenju ili materijalnoj sadržini neprocjenive vrēdnosti.

Vu primjer kolike vrēdnosti je tu nauēeno blago, napomenuti ću »kalvariju« Matijaša Korvina iz ostrogonske bazilike, alem kamenom i biserjem ukrašenu kapelicu od subog zlata, koja je premijom od 10.000 forint osjegurana ljevu svoticu od miljun forint. Kada je Nj. Veličanstvo hotelo jeduom zgodom da ovu umjetninu vidi, odpisal mu je ondašnji knez-primas Simor sljedeće: »Žēli li Vaše Veličanstvo našu kalvariju videti, ja ću je drage volje odnesti vu Beč i Vašem Veličanstvu pokazati, ali ću je opet sam vu Ostrogon ponesti, poslati je pako nemogu na nikakov naćin.«

A to je samo jedan jedin mali objekt one silēsije inih dragocēnosti, što su u premnogim velikim ukusom uređenim dvoranama izloženi i koje je teško redom i nabrojiti, a kamo li poriećlo jim, znaćenje i svrlu iztaknuti, uz to zalibože nejma ni podpuna,

Z A B A V A.

Atlas.

Ova pripoviest sastoji iz trih stvarih, jednoga psa, jedne bolte i jedne gospodićne. Ako se kovim još smiejuci se četvici pridruže, nebude mi žal, jer mi je želja ta, da veselja pripravljam i mojim veselimi pripoviedkama svakoga po mogućnosti u smieh natieram za da se zalost i nevolja, koju imamo u svakoj kući dosta, barem po nekaj zaboravi.

Pes ove pripoviedke anda bil je jedan liepi veliki »Neufundländer« osobito verno živinće a pametno takaj. Jeli je pak taj pes svoje ime »Atlas« dobil po onoj poznatoj dragocienoj tkanini za oprave, kojoj je njegova dlaka spodobua bila ili pak uslied njegove tieslesne jakosti, tomu puščam mir, jer mi nije poznato, a i nije potrebno znati, jer se po tom na stvari baš nikaj mienjalo nebi. Ako bi povod njegovomu imenu bilo ovo ovde zadnje navedeno, najme jakost, onda bi poganiuski bolvan Atlas moral njegov kum biti, koj je uslied vjerovanja starih Grkah na severnoj obali Afrike stal te je tobož na svojih ogromnih ledjih cielu nebesku boltu nosil. Samo toliko mi je ovde

spomenuti, da bolta ove pripovesti najmanje je nebeska bolta, dapaće ova bolta je takova zažvrndana stvar, koju ćoviek pred malo finijemi vuhmi niti pravim imenom nebi smel nazvati. Zato ljudi i za tu stvar upotrebljuju rieć stranjskog jezika, te ju radi toga, jer ju je jedan nori krojać u Parizu znašel imenuju »Cul de Paris«. Ako koj ćetvec ima slućajno francezki riećnik pri ruki, nek pogleda u njem rieć »Cul« i bude videl kaj ta rieć na horvatski znamenuje. Onda se bu stoprv prav ćudil, da ovu rieć najizobrazjenje i najfinije gospodićne uvijek u ustih imaju, doćim bi odmah u omeglovcu pale, ćim bi njim istu rieć po horvatski ili magjarski rekēl.

Eh, ali je ćoviek na tam svietu ćurkast — celi sviet je ćurkast i pisac ove pripovesti je ćurkast, jer polag vse svoje bolje uvidjajnosti se ipak neufa ovde tu stvar po horvatski imenovati, jer bi mu ovu pripoviest lahko tko kakti nećednu, nepristojnu i prostaćku izkrićati mogel i tak bi onda ciele pripovesti svoju vrēdnost zgubil.

To je anda razlog zakaj nećem tu stvar njezinim pravim imenom nazvati, već ju radi njezine spodobe i radi njezine svrhe imenujem jednostavno »bolton«, te samo

još to primećem, da je tu stvar danas moći i pri starelinaru kupiti, jer sam je nedavno u Kanizi u takovem jednem starelinarskem štacunu do ćetiri ili pet kemada nad vrali viseli videt, jer su valjda gospe ili gospodićne pri sedu paćile.

Konaćno dojde tretja stvar, a to je gospodićna i šujom upravo pripovest poćima.

Bila je naime u niekom varošu fina i nobl gospodićna; da je bila takova, dokazovalo je to, jer joj je celi posel bil romane ćetiri, dokazovala je bolta koju je na stanovno mjestu odzad nosila te koja nije bila mitaja od polovice turenske jabuke, i komećno dokazoval je liepi i dragocieni pes neufundländer, koj ju je na njezinih šetnjah uvijek sprovdajal.

Dogodilo pak se je, da je ta gospodićna po svojoj navadi opet na šetnju izašla po promenadi med dvoredi u svoj roman, kojega je ćtela, sva zadubljena koracala te isto tak na okolicu nepazeća, kak i njezin nju sprovdajući Atlas, koj je oći vuha i nos samo za svoju gospodaricu imal se šetala.

Gospodićna je baš ćtela onu posve novu pripovest, kak se je nieki princ u jednu liepu, ali siromašnu švelju zaljubil, te je istu poslie neizmernih neprilikah, kak je to

shodno uređjena katalog, koji bi nas važno uputil.

Bečke i berlinske riznice, cirkve svih biskupijah i dvorovi aristokracije poslali su raznoliko blago svojih bogatih sbirkah. Vu šarolikoj masi zasljepljuju ti sjajni izlozci začarano oko. Sam premislitvi kralj ustupil je zanimivo blago i rēdke relikvije vu vrēdnosti, koja daleko nadmašuje milijun forintu.

Tu vidiš oklopljene vitezove pješke i na konjima sa bogato okovanim oružjem vu ruki, kako su ga stari vu svoje vrēme rahili; jedan se grozi buzdovanom, drugi misani (cilja) strēlicom, ovomu reži puščana cēv, onaj sēce turskom sabljom; ovamo su Solimanove zastave i dva šatora, što ih je moral nakon krvave bitke ostaviti, onamo sēva sablja sigetkog junaka Nikole Zrinjskog, tu vidiš kabanicu svetog Štefana, tamo posletju Marije Szečevye, ljpe junakinje vu Muranyu; sad te privlaēi diploma Matjaša Corvina sa velikim zlatnim pečatom, a sad te opet iznenadjuju zlatne bule Audraša i Bele IV. A kakvo je ono tam pokrivalo? Kardinalski škertak iz oceli sa željeznim vizinom, kak su ih nosili cirkveni poglavice, kada bi vu jednoj ruki sa razpelom, vu drugoj sabljom vodili kršćanske serege vu bojeve proti Turkom i Tatarom.

Eno i kraljevskih krunah, grimiznih plaščov i sabljah, kojim su balčaci draguljima okluēeni. Gde su im gospodari? Nekoliko sarkofaga, vu kojima su ljudske okostnice izpremešane sa konjkim koštima odgovora ti, da su ih po staroj navadi, vu potpunog sjajnoj opremi, na ledjima vjernih konjah predali materi zemlji. Tēlo se razpalo vu prah, isto taž i kožnata i sukneua oprema (oprava), a uzēuvalo se samo oružje i nakit. Sada, gde je nakon više stoljeća odkrivena tajna grobnice, čudno se dojima simetrija, koja te dosta nepriliēno dira: s obēdlih stranah mrtvacu ležiju stremeni a do noguh mu konjska lubanja. Čavli, gombi, kopče, preostale od opreme, na istim mjestima, gde su dile onda, kada su kicēile živo tēlo, daju sliku grozne pravilnosti, koja nam cēli nekadašnji lik mrtvacu vu tadašnjim konturama riše.

i pravo, konaēno oženil. Gospodiēna, koja je bila navadna svoju švelju za uznatnu malenkost u dušu nutar sekirati, bila je od te pripovesti tak duboko genjena, da je skoro suze točila, tak joj je ta pripovest išla k srcu.

Zato u svojoj turobnosti nije opazila, da se njezina, slučajna zlo privezana bolta počima odvezuvati, sim tam klimantati i sve nize dole proti ērni zemlji lezti, dok je pod šumećom svilnom opravom čisto dole slezla te u svojoj nepregreantnoj zlobi, na putu lezeća ostala.

Ali Atlas, to verno živinēe je bil drugi dečko, jer čim je tu zlobnu boltu na zemlji dole spazil, prijel ju je svojimi bielimi kak alabaster zubmi te ju je za svojom gospodaricom onak verno nosil, kak verno samo jedan neufundländer pes nositi more i zna.

Pak ipak si pes nije za ov vjerni čin zaslužil zahvalnost — barem ne takovu, na kakovu se je njegova pesja duša nadjala; jer ima stvari, koje čoviek nerado izgubi, a još puno nepovoljnije mu je takovo zgubljenje stvari natrag vzeti, najmore pak pred gledalci. Takove stvari su u. pr. krivi lasi i zubi umietni mustaēi, penziju ocekivajuēi ežpni rubci a k tomu spadaju još i nepobitno

Dobri Vambéry zahuan je raznosil glasi na vse četiri strani svēta, kako je sjajno uspjee posredujuēi kod sultana, jer sultan, ozvolvoljen i ogorčen prevzetnošću famoznog poduzeća »Ős-Budavára«, o kojem ću vu jednom od sljedeēih članaka obširao izvjestiti, nije obēanog silnog blaga nikaj poslat; prepustil je stopram nekoliko kanonov (topova), ratnih šatora i nekaj oružja.

Vojvoda Teck izložil je dragocjenu sliku jednoga svojih predjah, sedmogradskega kneza Redey Ferencza, grof Erdődy Ferencz iz Galgócza poslat je prēstolni gobelin kralja Matjaša Korvina iz talijanskog brokata, izvezen zlatosivim baršunom i ljpeo izradjenim grbom glasovitoga kralja.

Bečki kapucinski manastir (klošter) izložil je skupocēnu relikviju; novčarku prvoga magjarskega kralja svetoga Stefana, a vrlo je zanimivo i ono 96 umjetnina, spomenpredmeta Trenēinske riznice tamošnjih Jezuitah, medju kojima se osobito izliēe oltar vu baroku, mnogobrojne skrabice za relikvije, monstrance, mešniēka odēla, kelih i t. d.

Spomena je vrēdna reprodukcija grobnog kamena Štefana Bāthorya iz krakovskoga muzeja; vrlo su zanimive vojniēke relikvije iz turskog arsenala i muzeja vu Florenci i Bologni. Vnogo se opaža sbirka oružja grofa Telekyja i familije Eszterházy (12 iz XVI i XVII stoljeća posvē opremljenih topova) a ober vse ljpeja je sbirka Jayence iz holiēke fabrike, što ju je tulikajše premilostivo ustupil car-kralj.

Od inih izložakah osobito se izliēe jedini spomenik, kaj je ostal od kralja Matjaša: sadrni snimak originala, koji se nahadja vu Bautzenau nad kapijom stare tvrđjave (festunge); nadalje zastava, koju je poslala obēina Nograd, potičuea iz franczke insurrekcije od ljeta 1801. Zastava je naēinjena zi damastne svile, s jedne strani ēerlena, s druge modra. Sreberni držak nosi ime palatina Jozefa i tovarušice mu Aleksandre Paulovne. Vrlo je dragocjen prsten (sa 3 diamanta i 4 rubina) kralja Matjaša iz vlastniētva kneza Meternicha, a znamenite su dvē sablje švedskog kralja Oskara; jedna sa slikom Stefana Bāthorya, a druga turska

onakove bolte, kakova je gospodiēni iz tiela vušla a vjerni pes ju vlovil.

Posteni našastelji, t. j. onakovi, koji onda takove stvari najdu, bolje čine ako si iste za viekivēni spomonek zadrže, nego da bi za onim, koj je izgubil, kak eto naš previerni i neđužni Atlas nosili, pak još k tomu na oēigled cieloga svieta.

Dakako, ako je Atlas svojoj gospodarici ljubav izkazal, za koju je potlam dobil batline, ipak se je mogel tum mislum batriveti, da je gledalce na putu vani, svojim izvršavanjem pesje si dužnosti u dobru volju spravil i u smieh natieral te koliko je u jednom miestu pokvaril, baš toliko je u drugom popravil. Iz svih kutov i vuglov sa se ljudi, muži, žene i dieca skup zdrēali te su sledili Atlasu i od veselja su im suze niz lica curele, kad su videli da gospodiēna pod ovimi okolnostmi na svaki naēin dojde opet u posjed svojega izgubljenoga »Cul de Paris.«

I to je tak dugo trpelo, dok nije princ svoju švelju po šengah na zlati tronuš dopelal, pred celiem sakupljenim pukum ju tri krat kušnal a hornisti su k tomu tri krat »Tuš« zatrumbentali.

U tom hipu je naša gospodiēna stoprv došla k sebi iz svojega zadubljenja u pri-

sablja Gabora Bathlena, koju je isti prišazal kralju Gustavu Adolfu.

Ljpeja je nadalje uredba dvora vu Eisenstadtu iz raznih doba, naroēito iz dobe, kada je tamo boravila Marija Terezija. Nada vse zanimive su i s etnografskog gladišta pouēne seljaēke prostorije iz 14. i 15. stoljeća i potpunom i uređjene alhimistiēne kuhinje.

Dobro je pogledati one tri slike Ljudevita Velikoga. Skenderbergovu opravu, srebernu husarsku uniformu nadvojvode Ferdinanda Tirolska i kipe svih Habsburgovaca do denešnjega dana, a komu se hoēe reminiscencija na kobnu godinu 1848., eno mu ormar pun njemačkih proklamacijah, ogavnih pamfleta, političkih karikaturah, dnevnih zapovjeli pojedinih komandantov. Košutove proklamacije vu originalu, kipov svih znamenitih muževah revolucije, oružja streliva i modela bojnih polja sa markiranimi bojnim redovi.

Vrlo zanimiv del historične izložbe sačinjavaju tako zvane Corvinae — dragocjene knige sakupljene iz raznih dvorskih i klosterskih knjižnicah cēle Europe. Na njima su marljivi monasi radili godine i derenjije, ter ih tako divnimi inicijai i risarijami ukrasili, da još dnes, nakon stoljeēah, sjaju vu prvobitnoj svojoj ljepoti, kak se dēdēnes unatoē modernoj rafiniranoj tehnici nemogu proizvesti. Ona pozlata, ona ena nuanca grimiza, ona sjajna modrina nakon toliko stotina godina i dnes još blista, kano da je vēra sgotovljena, doēim su današnji spodobni proizvodi prelazni poput nas. Naš ēe se papir razpasti posle deset godinah, naše farbe, nas tisak (štampanje) komaj ēe nas preživeti pol stoljeća.

Čovjek bi moral cēle dane vu vsim prostorijama boraviti, ter bi uvjek našel na nove i zanimive predmete, kojih do vezda nije spazil: oružje i kuēni alat staroga doba, posudja starih kraljevah iz Arpadove epohe, za čudo, kak se je vse to moglo obērvati do denešnjega dana. Samo da još jedan prerēdek predmet spomenem, pošto se sličan do sada nije videl na izložbama: jezeroljetna biblija, koja se je dodirnula i rumunjska kraljica-pjesnikinja Carmen Sylva radujuēi

poviest te je spazila toliko ljudih za sobom i kad se onda je instinktno ogledala i svojev viernog Atlasa sa onom strahotom u lampah zgedala, naravski je, da joj je malo falelo da nije omeglela — t. j. ja baš nisam polag bil, pak zato niti prav neznam, kak se je ta cēla stvar dovršila, ali toliko znam za sigurno, da Atlas ov put za svoju vjernost nije dobil nikakove zahvalnosti.

Dobro je izpalo.

Jagar K. je rad hodil u društvo. Bila je najme u istom miestu krēma u kojoj su se nekoi prijatelji, kak su to gospodin Provizor, gospon školnik, notariuš, naš jagar i ostali znali sastajati. Ti sastanki su bili navadno u večer i ako rečena gospoda nisu hotela od svojih doma ostaviših polovic predečtvo čuui i ter kakovo, tak su morali gledati, da budu ob desetoj uri već doma u postelji ili u izvanrednom slučaju s dopušćenjem domaēe polovice, do jedenajste.

Istina je, da kad čoviek još doma, prije nego ide u krēmu, zna kak bu dugo današnja zabava trajala, onda je lahko još jednu uru produženja si izprositi, ali ako se zabava samo onak iz nenada, dok su već vsi u

se, što joj bješe dano, teknuti se ovako veličajnog predmeta.

Konačno da iztaknem još čitave uredjene sobe iz viteške dobe sa monumentalnom posteljom, nad kojom se nebo vije: kovčez, blagajne, stoli i stolice vse je tu i vse su to divne rezbarske radnje, ali od tog tvrdog materijala da nije čudo, kaj su vitezovi i onda, kada nisu vojevali nosili željezne hlače. Tu je na primjer kamin iz Vajda-Hunyada, a pred njim naslagana čzla hrpa čitavih hrastovih trčkov za kurenje. Eno i željezom okovane svetiljke-čuden kontrast između nje i električnih žarilica današnjega vremena.

Divno je djelo zaista ta historična izložba, vrédna, da ju čovjek gleda vse da i nema ostale izložbe. Ona pokazuje sliku prošlog sjaja, potonula svéta, puna jakosti, veličine i razkoši, napram kojemu se današnji ukazuje upravo maljušnim.

Jezero godinah pozdravlja čovjeka vu ovim prostorijama, gde se naziv milenijske izložbe ne samo opravdava, već u pravom smislu »pozlačuje«, Historični ovaj děl milenijske izložbe je izložbeni milenij, izložba jezeroljetne magjarske historije.

KAJ JE NOVOGA?

O dvoboju.

Povodom učestalih dvovoja jedan je list (novine) zapital više prestimanih piscov i političarah, kak oni sude o dvoboju: Emil Zola izjavil je, da vu dvoboju nevidi socialnog elementa. Dvovoj je ograničen — izuzev vojsku — na veoma vuzki krug družtva. Gdo se bije? Političari, literati, novinari, umjetniki i aristokrati, — bourgeoisie i narod se nebiju. A zakaj se biju? Zaradi brakolomstva, zaradi zbantuvane hinbenosti, zaradi ljubomora, zaradi polemike i strastvenih napadaja. Negativna svojstva ljudskog značaja nedadu se ni dekreti ni zakoni odstraniti. Visoke globe takaj nebi dokrajčile dvovoja, jer bi on tada postal privilegijom bogataša. Niti dulji zatvor (rešt) nebi pomogel, jer bi mučeništvo dražilo vnoge na takova junactva. Večina dvovoja i onako se zvršava

krčmi zajedno, produlji, te izide ono prirečje: »Bog je visoko a cesar daleko« — a i žena nije tu, da bi ju čoviek mogel zaprositi za milostivo produljenje na jednu uru, onda čoviek onak u stiski ostane i bez dozvoljenja, pak onda kad domov dojde čeka strahote, koje budu ov hip nad njim buknule.

I naš jagar K. je ovak samohod jednoč produzil zabavu u krčmi a to zato, jer su baš on večer došle harfenistice, iiepe i mlade a po česki su pak zatracene tak govornice, kak svaki magjar magjarski. I ovak mu se je pripetilo, da je došel domov u jutro ob tretoj uri.

Ali sreću je imal kak on, koj terno napravi, jer čim se je počel svlačiti, probudi mu se žena, koja je od tog vriemena čvrsto spala, te mu veli: »Ali kaj već tak rano ružiš? Kaj opet idete tak rano u lov? Ti čoviek na svoje zdravlje nikaj nemisliš. Prosim te neidi nikam, sleći se natrag pak si leži do dana, a onda idi — em bi lahko zbetežal«.

»I prav veliš draga žena« — odgovori on te se hitro sleći i leže u postelju.

Em. Kollay.

bezasleno. S toga je najbolje, da se ostane kod dvovoja, kak je denes. Denes je dvovoj igračka, kojom si vnoqi ljudi, prikraćuju vrème, — ali i sredstvo, kojim čuvaju čast vu onih slučajevih, gde je nemoguće drugo sredstvo.

Aurelien Schol drži, da je dvovoj dobročinstvo. Javni moral nemore pri tom da strada, kad ljudi, na mēsto da se na vulici potuku, zaštite svoju čast pristojnim načinom. Nemože se vu vsakom slučaju bežati k sudu. Dvovoj je institucija, prez koje družtvo nemre biti, (A vu Englezkoj, gde je već pred 50 ljetmi dvovoj dokinut? Uredništvo). Opasni značaj dvovoja najbolja je obrana od dvovoja.

Jules Simon piše: Filozofija i religija osudnju dvovoj. Prva, jer joj se dvovoj pričinja nasiljem. »moralnim zločinom«, što ga izvode dva čovjeka; druga, jer vidi vu tom grēh. Ja kakti filozof protivnik sam dvovoja. No život stvara takovih situacijah, gde i najokorjeliji protivnik dvovoja nemore da mu se vugne. Ja sam to jenkrat izprobal. A znadete li, gdo me je pozval na dvovoj? Vatreni branitelj katoličke cirkve, moj prijatelj Mentalembert. Da nije došlo do izmirenja, bili bi se pobili pobožni katolik i filozof. No ja sam i denes protivnik dvovoja. Dvovoj je pri nas ipak uvjetovan političkom oprekam, — a pomoći more samo vrème. Kad se političke opreke ublaže i običaji te čudoredlje popravi, pomenjšati će se i broj dvovoja.

Carska ruska kruna vu magjarskom narodnom muzeju.

Čitamo vu »Pester Lloyd«, da se prava carska koruna Vladimira Monomucha nahadja — ne vu Kremlju, kamo da je tobože bila ljeta 988. prenešena, nego se nahada vu magjarskom narodnom muzeju, kamo je bila predana ljeta 1860. kad ju je našel vu ujitronskoj varmegiji jedan mužak. Prava anda koruna Vladimira Monomacha, od koje se vjerna imitacija nalazi moskovskum Kremlju, nahadja se vu peštanskom muzeju, ter su o njoj opetovano pisali Franjo Pulszky i lpolý.

Dobre žepne i stēne vure za fal cēne moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurararu* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Prr njem se *uzimljeju vure takaj* za popravke za fal cēnu.

Pater Roh.

Bilo je baš godine 1864., kad sam u Solnogradu bivši dijak, sa još jednim mojim collegom, niekim Wiedmannom otišel kroz vuzmenesvetke u Insubruck u Tirolu. Moje collega bil je iz Insubruka a otuc mu je bil liečnik onde. Naši prazniki u školi su trajali uvijek k svetkom i po četiri tjedna, kak to po sveučilištih i akademiah navadno biva, pak sam u to vrieme imal dosta vriemena za po Insubrucku i okolici se razgledati. Već onda sam znal kakov falačec u koje novine napisati, pak sam u tu svrhu uvijek olovku i papir kod sebe nosil, da si vidjeno i čujeno zabilježim te nezaboravim.

Na jedan krat čujem spominati se: »Danas bude pater Roh prodekoval«, — »Tko je taj Roh?« — zapitam. — »To je jedan jezuita, koj ima osobito liepi način

prodekuvanja, a sve na kratko«, — dobim odgovor.

Odlučim ga, anda s mojom olovkum i papirum u žepu ili poslušat i čim sam ga prvi krat čul već nisam mogel niti jedan petak izpustiti, jer taj dan je kod opatičah prodek uval, da nebi bil išel ga u opatičku cirkvu poslušat, dok nisam otišel iz Insubruka natrag u školu u Solnograd poslie izminulih rekreacijah.

Ovih danah pregledavajući moje stare papire i bilježke, najdem i pobilježena prodečtva. Pater Roha, koj sam gore rečene godine u Insubrucku poslušal, pak jer su osobite vrsti, kakve se navadno nećuju, hoću je, na koliko bude to moguće mojim četv- cem ovde predočiti.

On je svojih prodečtvi delah prispo- dobe, ali takovom sigurnostjum, da ih opro- vrći nije bilo moguće a šnjimi je pogodil centrum bolje, neko ikoj streljač kad u cilj puca.

Rekel je: »Peta: nevtori! — Niti u dvoboju nevtori! Ako se dvojica posvade pak idu mesarskimi noži jedan proti dru- gomu i jedan drugoga vpiči ili dapače ubije, tak su to onda bila dva lopova, dva tolvaja, koje, jer radi zločina spadaju pred sud, žandari vlove, svežu i pred sud dovedu, onde njim se onda pravica odkroji. — Ali ah, čujte me: ako su ovi noži bili jedno malo dugši — je dakako, onda su ova dva bila dva poštenjaka, to su onda bili vitezi, pred kojimi se ima skrjak iz glave skinuti. To je mudrost!«

Drugom prilikom opet mogel sem slie- peća bilježiti: »Hoćeš li biti comunista, onda idi k Indiancom, oni su communisti, ali njihove šume nisu kultivirane, njihove mlake i bare nisu izsušene. Tko dela, hoće i svoju plaću, a to već leži u naravi. Ili je mozbit pri tebi drugač? — Indijanci nede- laju, oni idu vlov, oni love samu sebe i svoje, dapače oni žderu sebe i svoje. Pravi communisti!«

Nadalje: »Med negdašnjemi communisti i današnjemi je samo mala razlika. Nekdaš- nji su rekli: Brate, kaj je moje, nek bude i tvoje; a današnji communisti vele: Brate, kaj je tvoje, nek bude i moje.«

Neizmerno liepo je razlagal themu: »Viera je početak svih znanostih! — Dok si još hodil u školu i navučitelj ti je rekel: ova slova je A a ona B, kaj si ti učinil? Ti si to vieroval. Da si ti već onda takov gizdav i tašti mudrijaš bil, kakov si danas, i bi još sad bil u prvom razredu, u zadnoj klupi i zadnji.«

»Viera i božansko objavlanje nikada neprieče razvitak znanostih. Još prije nego li sam se ja rodil i rodil i prije nego ste se vi rodili je već obstojal »jedan krat je- dan.« Taj egyszer egy az egy vam je vrlo čudaovata, tvrdokorna i svoje glave stvar, koja uvijek hoće nepromienjena ostati i uvijek jedno to isto poveda. Ako bi ja sada, od same ljubavi za premenbom ili radi tobožnjeg napredka hotel probati iz dva put dva tri ili pet napraviti, tak ipak nebi mogel, jer bi taj tvrdokorni egyszer egy uvijek povedal, da dveput dva je četiri a niti jedau više niti manje. Kaj mi je anda za činiti? — Prilagoditi se moram toj svojevoljnoj tablici, ali moram odprto priznati, da me to još nikada nije zaprečivalo dobro računati te uvijek dalje i dalje računati.«

LOTERIJA Buda 23-ga májusa 1896.
18 51 74 62 52

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1,14, ind. 1,17 (gy. v.); 5,51—6,06 (sz. v.); 12,57—1 (gy. v.) 4,01—4,15 (sz. v.); 6,9,56 (v. v.) Prágerhof felől: é. 4,36—4,39 (gy. v.); ind. 5,52 (v. v.); 11,29—11,39 (sz. v.); 3,59 4,02 (gy. v.); 9,55—10,07 (sz. v.); Z.-Egerszeg felől: é. 8,42, 9,42; i. reg. 6,00, d. u. 4,28, Varaszd felől: é. 4,20, i. 4,49, 5,40—6,15, 11,13—11,44, 12,50—1,20, 3,50—4,20, 9,30—11,17 órákor.

Odgoverni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLÁD FERENCZ.

Nyilttér*.

E rovat alatt közöltékért sem alakí, sem tartalm tekintetben nem vállal felelősséget a Szekr

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete fehér és színes 3g krtól 14 ft 6g krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elfűzötnek. 1

Hirdetések.

337/vh. — 96.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 103. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Perlaki kir. járásbíró-ság 1412. p. 96. számú végzése által Alsó-muraközi takarékpénztár végrehajtó javára Kollarics Iván és neje alsó-hráscsáni lakosok ellen 170 ft tőke és ennek járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 455 frtra becsült 2 ló, 1 eke, 1 szekér, 1 pajta, 2 letra 1 sertésöl, 1 kukoriczakas és szobabutorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatásra elrendelttén, ennek a helyszínén vagyis Alsó-hráscsánban leendő eszközzésére

1896. évi június hó 16. napjának d. e. 10 órája

határidőül kitézetik, ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjelöléssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénzfizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok kik elsőbbségi jogokat vélnek érvényesíthetni, kereseteiket vagy szóbeli jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt bír. végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 109. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kibetendő.

Perlakon, 1896. június hó 2-án.

532

STERN FRIGYES
kiküldött bír. végrehajtó.

„Hazai általános biztosító részvénytársaság

elfogad

tűz-, jég- és baleset biztosításokat

legelőnyösebb feltételek és legjutányosabb díjak mellett.

Bővebb felvilágosításokkal a legnagyobb készséggel szolgál

A csáktornyai ügynökség:

FISCHEL F. (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvkereskedése.

857. sz. lk. 1896.

Árverési kérvénye a kir. kinstárnak Varga Matild szt.-máriai lakos ellen.

Végzés.

A kérelemnek helye lévén, az árverés a kir. kinstár javára 29 ft 65 kr. tőke, ennek 1895. május 21-től járó 6% kamata, 6 ft 65 kr. végrehajtási s 7 ft 35 kr. ezáltal megállapított árverési költség erejéig Varga Matild férj. Stefics Ferencz ellenében elrendeltetik s az árverési hirdetmény tekintettel s az árverési hirdetmény tekintettel a 4789. tk. 95. sz. végzésben kimondott csatlakozásra Wolf József 11 ft 68 kr. s jár iránti követelése tekintetében is kibocsátatik.

Árverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, miszerint a kir. kinstár végrehajtónak Varga Matild férj. Stefics Ferencz elleni 29 ft 65 kr. tőke, ennek 1895. május 21-től járó 6% kamata, 6 ft 65 kr. végrehajtási s 7 ft 35 kr. árverési kérsi költség továbbá Wolf József vajtatonak ugyanazon vajtást szenvedett elleni 11 ft 68 kr. tőke, 19 kr. helyegköltség, 2 ft 52 kr. ingó végrehajtás megki-sérülési, 6 ft végrehajtás kérsi költség kielégítése végett a nagykanizsai kir. tszék, illetve a perlaki bíróság területén fekvő a szt.-máriai 60. sz. tkben l. 66. hrsz. a. 1/2 részben Varga András, kk. Varga Ciprián és Varga Jakab, 1/2 részben Varga Matild férj. Stefics Ferencz névén álló ingatlan-nak 1881. évi LX. t. cz. 156. §. d. pontja alapján 430 ft becsértékben egészben a szt.-máriai 1675. tkben 4529. hrsz. ingatlan 223 ft becsértékben egészben a szt.-

riai 1230. szkben 723. hrsz. a. ingatlan 22 ft becsértékben u. a. tkben 877. hrsz. ingatlan 47 ft becsértékben, u. a. tkben 1081. hrsz. ingatlan 7 ft becsértékben, u. a. tkben 2085. hrsz. ingatlan 6 ft becsértékben, a szt.-máriai 1229. szkben 1329. hrsz. ingatlan, mely 1/3 részben Varga András kk. Varga Ciprián és Varga Jakab 2/3 részben Varga Matild férj. Stefics Ferencz névvel áll. — az 1881. LX. t. cz. 156. §. a. pontja alapján 11 ft becsértékben egészben a szt.-máriai 1228. szkben 542. hrsz. a. ugyanazon arányban, ugyanazok nevén álló ingatlan u. a. §. alapján 53 ft becsértékben egészben Szt.-Mária község házánál

1896. évi július hó 1. napján d. e. 10 órákor

meglátandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. — Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint felfizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. bíróság tkvi osztályánál és Szt.-Mária község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. 830 I—1

Kir. járásbíró-ság, mint tkvi hatóság.

Perlak, 1896. évi március hó 4.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziaszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik köszvényél, oszónál, tagszaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szor, hanem igazi népszerű háziaszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbortkü utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállító, Rudolstadt (Thüringia).

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

ASSICURAZIONI GENERALI Nyereség- és veszteség-számla a A mérleghez. Elemi- és baleset-biztosítási ág 1895.

BEVÉTEL.

		forint		kr.		forint		kr.		forint		kr.		
I. Karfiutások (a kar felvétel költségei el együtti):														
1.	Tulajdonos, levonva a viszontbiztosítók részét	2712341	27											
2.	Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	607501	93											
3.	Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	163	24											
4.	Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	142872	31			3462878	75							
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók teremtényeit):														
1.	Szervezési költségek (a folyószámlán teljesen törlesztve)	35016	44											
2.	Jutalékok	85266	18											
3.	Folyó igazgatási költségek	81228	55			170412	17							
4.	Adók és illetékek					280821	01							
III. Leírások és egyéb kiadások:														
1.	Leírások teljes követésekre	2679	76											
2.	Egyéb kiadások: Járulékok és kamatok a hivatalkók ellátási járulékaira	6905	21			98054	97							
IV. Tartalék függő karokra:														
1.	Tulajdonos, levonva a viszontbiztosítók részét	345186	17											
2.	Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	252900	06											
3.	Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	420												
4.	Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	10951	52			68227	75							
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:														
1.	Díjtartalék	284223	30											
a)	Tulajdonos, levonva a viszontbiztosítók részét													
b)	Szállítványbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	215173	67											
c)	Balesetbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	111773	46			317000	52							
2.	Törlesztett nyereségtartalék	112290												
3.	Értékpapírok arfváltótartaléka	112714	77											
4.	Kétes követelések tartaléka	1000				280914	77							
5.	Biztosítottak tartaléka	83751	51			83751	51							
VI. Évi üzleti nyereség														
										Összesen:		12090243		46

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási ág. (1895).

I. Eszközes biztosítások és járulékok fizetése:														
1.	Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	2415225	11											
2.	Elelés esetére szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	490192	92											
3.	Járadékfizetések	112111	98			3047697	71							
II. Fizetések visszaváráról kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét														
704184 97														
III. Összes fizetések biztosítottaknak														
106530 78														
IV. Üzleti kiadások (levonva a viszontbiztosítók teremtényeit):														
1.	Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	39022	59											
2.	Szervezési költségek (a törlesztve)	301885	24											
3.	Folyó igazgatási költségek	543297	11											
4.	Befizetett jutalékok	123217	16											
5.	Orvosi költségek	50260	52											
6.	Adók és illetékek					1070482	92							
V. Leírások és egyéb kiadások: Leírások teljes követésekre														
86758 01														
VI. Függő károk tartaléka:														
1.	Halálesetire szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	269110	56											
2.	Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	201700	05											
3.	Járadékfizetések	1705	83			472876	44							
VII. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:														
1.	Díjtartalék													
a)	Halálesetire szóló és vegyes bizt., lev. viszontbizt. részét	34509863	13											
b)	Elelési biztosítások, lev. viszontbizt. részét	5926257	29											
c)	Járadékfizetések	1370481	81			4180058	56							
2.	Díjtartók													
a)	Halálesetire szóló és vegyes bizt., lev. viszontbizt. részét	3217133	44											
b)	Elelési biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	215244	76			3481978	80							
3.	Törlesztett nyereségtartalék	13120	80											
4.	Értékpapírok arfváltótartaléka	1254496	67											
5.	Kétes követelések tartaléka	40000												
6.	A biztosítottak osztalékállaja	591404	43			4813077	80							
VIII. Évi üzleti nyereség														
										Összesen:		5692165		74

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1895. december 31-én.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.			forint	kr.	forint	kr.	forint	kr.
1	A részvényesek adósságelei a tőke be nem fizetett részről	1837500		1837500		3675000		1	Alapítók	2525000		2525000		5200000	
2	Ingatlan bírok			4305938	85	4305938	85	2	Törlesztett nyereségtartalék	1312500		1312500		2625000	
3	a) Városi ingatlanok					1277000		3	Tartalékok az értékpapírok arfváltásának ingadozására	1027514	77	1254196	67	2221111	44
4	b) Mezőgazdasági birtokok	1277000				1277000		4	Tartalékok a kétes követelések fedezésére	40000		40000		80000	
5	Gazdasági birtokok	90682				90682		5	Díjtartalék a viszontbiztosításokra					3170000	52
6	Építési alatt álló ingatlai ház Prágában			606716	76	606716	76	6	A mérlegben	3170000	52			11800598	56
7	a) Kétesítők a társaság elnökéi kötvényeire			5093099	69	5093099	69	7	Díjtartalék a viszontbiztosításokra a B mérlegben					3413378	20
8	b) Járólag által bizt., a felk. halálkor felvendő tőkék					3000		8	Tartalék függőben lévő karfiutésekre					472876	44
9	Kamatok jelzáloglag biztosított tőkék kölcsönök ingatlalokra	80000		1988548	80	2068548	80	9	A hivatalkók ellátási pénztárának vagyona	713575	48			591404	46
10	Kölcsönök értékpapírokra	112947	87			113047	87	10	A hivatalkók ellátási pénztárának tartaléka					46	
11	Állam- és más értékpapírok	432302	64	3788057	88	4220359	88	11	Egyesült a viszontbiztosítók számláján					472876	44
12	Folyó kamatok	122002	54	223650	51	345652	55	12	Östalekállaja az életbiztosításban nyertmennyel						
13	Váltsók a társaságban	253930	03			253930	03	13	biztosítottak javára					591404	46
14	Rendelőszobára álló pénzke hitelintézeteknél és lakarekpenztáráknál	1414222	06	125857	99	1540080	05	14	A hivatalkók ellátási pénztárának tartaléka	713575	48			713575	48
15	Közvetítőszékhely az intézet igazgatóságánál és fiókjánál	437426	56	2422	72	461449	68	15	Egyesült a viszontbiztosítók számláján	769491	91	59169		828660	31
16	Maradvány a viszontbiztosítók számlájából	378224	23	41965	89	420189	62	16	Egyesült az intézet fiókjainak számláján	12531	09			12531	09
17	Maradvány az A mérleg számlájából (H. Teher)	1142513	86	29472	90	1171985	92	17	a) Hitelintézetek közzétett címek	428730	63	179575	49	608305	112
18	a) Adóssók közzétett címek alatt	264546	38	4580	16	271454	16	18	b) Levelek közzétett és biztosított gyűjtemény	153621	17	1036125	83	1189746	100
19	b) Adóssók jelzáloglag kölcsönökre-határ-fennsítással	2000		1918	96	2318	96	19	Génelv alapítvány	39277	80			9277	80
20	c) Levelek közzétett és biztosított gyűjtemény	154321	27	136125	83	290446	10	20	Génelv alapítvány	4772	50			4772	50
21	d) Levelek közzétett és biztosított gyűjtemény	3400				3400		21	Génelv alapítvány	3300				3300	
22	e) Besso József alapítvány	3000				6900		22	Besso József alapítvány	6900				6900	
23	f) Galati R. alapítvány	3000				3000		23	Galati R. alapítvány	3000				3000	
24	Biztosítottak és vasszerzőknek a társaság összes hivatalkóján, végülök, papír- és nyomtatvány- és összes rakományán							24	Évi üzleti nyereség	83751	51	760142	92	1598934	46
25	Élelőzött jutalékok és szervezési költségek							25		1321714	73	5356367	90	6683701	63
At 1895. december 31-én a jövő évre kártyán maradó díjtöbbleteinek értéke: forint 3114282366															

A cs. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.
A vezérlik: **BESSO JÓZSEF, BARÓ BRUCK OTTÓ, FOUANNE-JACQUÉ MARI, BARÓ MORPURGO JÓZSEF, SEGRE V.**

Magyarországi vezérnökség: **HEGEDŰS SÁNDOR,** író-nyomtatásos, **BENEDIKT JÓZSEF,** írók.
Az intézet hivatalos helye Budapest, Dorottya-utca 10. sz. alatt, az intézet irodája a 12. sz. alatt.

Bővebb számadási jelentések az alanti főgönyökségnél kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnagyobb készséggel adatnak és élet-, tűz-, szállítvány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali jégbiztosítások a Magyar jégbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. ált. baleset elleni biztosító társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadtatnak el.

A csáktornyai főgönyökség
BENEDIKT E. és FIA.

Nyomatok Fischel Fülöp (Strausz Sándor) gyorsajtóján Csáktornyán.